

1956. október 23-án kezdetét vette valami. Azért mondom, hogy valami, mert sajnos a legtöbb ember azt se tudja, hogy tulajdonképpen mit ünneplünk, miről emlékezünk meg. Munkaszüneti nap, a többi nem számít ugyebár. A „Mi történt október 23?” kérdésre három rendkívül népszerű válasz van. Első: az aradi vértanúk kivégzése. Végül is csak 107 év tévedés, a hónapot még el is találják. Második válaszlehetőség: 1848-at. Forradalomnak forradalom, de Petőfi a szovjet tankok helyett a múzeumlépcsőn szavalt, október helyett márciusban, egy évszázaddal korábban. A harmadik válaszlehetőség a szimpla „nem tudom, nem is érdekel”. Azt hiszem ezen nincs is mit boncolgatni.

1956. október 23-án kezdetét vette az '56-os szabadságharc és forradalom. A magyar népnek elege lett a szovjet megszállásból, a sztálinista terrorból. Hihetetlennek hangzik, hogy az egész egy diákok által szervezett tüntetéssel kezdődött. Végül a budapesti egyetemisták kezdeményezéséhez számos szervezet csatlakozott, 16 pontba foglalták követeléseiket. A hatalom nem tudott mit kezdeni a helyzettel, a nap leforgása alatt számos alkalommal betiltották, majd újra engedélyezték a tüntetést. A nap végére a tüntetők ledöntötték a Sztálin-szobrot. Október 23-án kitörték a fegyveres küzdelmek is a Magyar Rádió ostroma során. Még bevonultak a szovjet csapatok Magyarországra. Az éjszaka folyamán a felkelők barikádokat építettek, kezdetüket vették az utcai harcok. Ekkor léptek fel a forradalom jelképeivé váló „pesti srácok”, azok a tizenéves diákok, akik Molotov-koktélokkal igyekeztek likvidálni a szovjet erőket. Október 25-e „véres csütörtök” néven vált híressé, ugyanis a Kossuth téri sortűzben hozzávetőlegesen 100 tulajdonképpen ártatlan embert lőttek agyon. A forradalom és szabadságharc október 23.-november 10. között zajlott. Végül a szovjet erők leverték. Több száz tüntető vesztette életét az utcai harcokban. Az áldozatok nagy része 18-24 éves kor között volt. Az eseményeknek a külföldi sajtóban is hatalmas visszhangjuk volt. A forradalmat mégis leverték, ezrek haltak meg, és a rendszerváltásra több mint 30 évet kellett várni.

1956. október 23-át kegyetlen megtorlás követte. Amikor már épp azt gondolta az ember, elég vér folyt, akkor következett a java. Százezreket végeztek ki, körülbelül 40000 embert tartóztattak le

vagy internáltak, százezreket deportáltak munkatáborokba. A börtönökben az embereket válogatott kínzásoknak vetették alá, nem voltak tekintetre sem nemre, sem korra. Mi volt a legnagyobb kedvezmény, amit adtak? Megvárták, míg Mansfeld Péter betölti a 18. életévét, és csak pár nappal a születésnapját követően végezték ki.

1956. október 23. nem volt olyan régen, hogy ne élne még ma is köztünk. Mind hallottuk a szüleink nosztalgiáját a kommunizmusról, hiszen abban nőttek fel. A nagyszüleink a saját bőrükön tapasztalhatták meg az 56'-os eseményeket. Személyes példát hoznék. A nagymamám testvére 56 után Amerikába menekült a megtorlások elől, aki 23-án a tüntetés hírére összecsomagolt és elindult Pestre. Az őt kísérő családtagokat nemes egyszerűséggel hazazavarta útközben. Végül még hazajött Pestről, aztán egy reggel fogta magát és elindult nyugatra. Úgy gondolta, megy maga, mielőtt viszik. Az Egyesült Államokban élte le az élete hátralévő részét – de legalább élt. Úgy gondolom, sokan tudnánk ilyen példát hozni. 56 után hirtelen egyre több lett az ismeretlen külföldi nagybácsi, nagynéni, unokatestvér.

1956. október 23. több ezer ember halálát hozta magával, több ezer embert egy életre megnyomorított. Ezek az emberek megérdemlik, hogy tudjuk, mi történt 1956. október 23-án.